

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Crețu,
în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Vasile Crețu împotriva Primăriei s. Hagimus, r-nul Căușeni,
Primarului s. Hagimus r-nul Căușeni Anatolie Iepure, intervenienți accesorii Victor
Focșa și Elena Belinschi cu privire la contestarea actului administrativ, repararea
prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de Vasile Crețu și s-a menținut hotărârea din
18 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 09 martie 2017 Vasile Crețu reprezentat de avocatul Constantin Lazari a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei s. Hagimus,
r-nul Căușeni, Primarului s. Hagimus, r-nul Căușeni Anatolie Iepure, intervenienți
accesorii Victor Focșa și Elena Belinschi cu privire la contestarea actului
administrativ, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de
judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a relatat că la 20 ianuarie 2017 a
înregistrat la Primăria s. Hagimus, r-nul Căușeni cerere prealabilă, prin care a
solicitat anularea Autorizației de construcție nr.60, din 17 decembrie 2015,
eliberată de către Primăria s. Hagimus, r-nul Căușeni Elenei Belinschi pentru
construcția șurei.

La expirarea termenului de 30 de zile de la înregistrarea cererii prealabile și
până în prezent în adresa sa nu a parvenit răspuns de la autoritatea publică locală.

Temei pentru anularea Autorizației de construcție nr.60, din
17 decembrie 2015, constituie:

- scrisoarea Inspecției de Stat în Construcții din 23 septembrie 2016,
Nr.3194/1-3, expediată în adresa Ministerul Dezvoltării Regionale și
Construcțiilor, prin care se menționează: „... Ca măsură de asigurare Inspecția prin
prescripția seria ISC nr.0001598 din 14 septembrie 2016, a sistat valabilitatea
autorizației de construire și lucrările de construcție până la înlăturarea

neconformităților înmănată dlui Anatol Iepure, Primar al s. Hagimus și beneficiarului dnei Elena Belinschi...”;

- scrisoarea nr.18, din 20 noiembrie 2015, a Inspecției de Stat în Construcții, expediată în adresa lui Vasile Crețu, care prevede că: „... Inspecția de Stat în Construcții a examinat petiția dvs. privind construcția anexelor gospodărești în hotar de către Elena Belinschi ... În urma verificării la fața locului s-a constatat, că a fost neglijată respectarea cerințelor de amplasare a obiectivelor nominalizate, fapt constatat la fața locului ...”;

- scrisoarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Nr.03/2-2128, din 24 septembrie 2016, expediată în adresa Avocatului Poporului dlui Mihai Cotorobai, care stabilește că: „... Pentru încălcarea legislației și documentelor normative în construcții, la data de 14 septembrie 2016, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind modul de executare a controlului de stat al calității în construcții, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.360 din 25 iunie 1996, a fost întocmit Procesul-verbal, seria AA nr. 0003484 de constatare a contravenției administrative care a fost expediat spre examinare la Judecătoria Căușeni. Ca măsură de asigurare Inspecția prin prescripția seria ISC nr.0001598, din 14 septembrie 2016, a sistat valabilitatea autorizației de construire și lucrările de construcție până la înlăturarea neconformităților depistate. Prescripția indicată a fost înmănată dlui Anatol Iepure, Primar al s. Hagimus și dnei Elena Belinschi...;

-scrisoarea din 27 septembrie 2016, cu nr.11-11/16-37 a Avocatului Poporului, expediată în adresa lui Vasile Crețu, potrivit căreia: „... Ca măsură de asigurare Inspecția prin prescripția seria ISC nr.0001598, din 14 septembrie 2016, a sistat valabilitatea autorizației de construire și lucrările de construcție până la înlăturarea neconformităților depistate ...”;

- procesul-verbal, seria AA nr.0003484 de constatare a contravenției administrative, din 14 septembrie 2016, întocmit în privința contravenientului Victor Focșa - arhitector-șef, potrivit căruia: „... La data de 17 decembrie 2015 a fost eliberată autorizația de construire nr. 60 din 17 decembrie 2015 cu încălcarea Codului contravențional, art.177 alin. (2) lit. g) și anume: autorizația trebuia eliberată pentru obiectivul construcția șurei dar fiind faptul că a fost proiectată cu încălcarea distanței minime față de vecin, Planul general nu este coordonat cu Autoritățile Publice Locale ... ;

- actul de control al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, din 11 noiembrie 2015, Nr. 0026217, potrivit căruia: „... Gospodăria dnei Elena Belinschi a pornit o încăpere specială pentru întreținerea porcinelor dar nu este finalizată ...”;

- scrisoarea nr.70 din 13 iunie 2016 a Primăriei s. Hagimus, r-nul Căușeni, expediată în adresa lui Vasile Crețu, care stipulează: „... Primăria Hagimus nu a înregistrat autorizația de construcție pe numele Elena Belinschi ...”;

- scrisoarea nr.60 din 26 mai 2016 a Primăriei s. Hagimus, r-nul Căușeni, expediată în adresa lui Vasile Crețu, potrivit căreia: „... la ședințele Consiliului s. Hagimus nu s-a discutat chestiunea cu privire la eliberarea autorizației de construcție pentru cet. Elena Belinschi.”

Autoritatea locală - Primăria s. Hagimus, r-nul Căușeni și Primarul s. Hagimus, r-nul Căușeni Anatolie Iepure cunosc cu certitudine faptul eliberării ilegale a autorizației de construire nr.60 din 17 decembrie 2015, eliberată contrar prevederilor legale Elenei Belinschi, dar intenționat nu au dorit și nu doresc până

în prezent să anuleze actul administrativ ilegal adoptat, contrar prevederilor legale. Faptul ilegalității fiind constatat și menționat în multiple acte de control, stabilit de diverse instituții/autorități de stat din Republica Moldova.

Prin actul administrativ - autorizația de construire nr.60 din 17 decembrie 2015, eliberată contrar prevederilor legale Elenei Belinschi se încălcă drepturile și libertățile fundamentale ale lui Vasile Crețu, stabilite în Tratatul internațional și legislația națională.

Primăria s. Hagimus, r-nul Căușeni și Primarul s. Hagimus, r-nul Căușeni, Anatolie Iepure se fac vinovați de încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale reclamantului Crețu Vasile. Iar acțiunile ilegale, la faza inițială și mai apoi inacțiunile Primăriei s. Hagimus și ale Primarului s. Hagimus, r-nul Căușeni, Anatolie Iepure sunt într-o legătură cauzală directă cu încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui Vasile Crețu, cât și cu cauzarea lui a unui prejudiciu material și moral esențial.

Cauzarea prejudiciului moral și material este în legătură directă cu acțiunea ilegală a Primăriei s. Hagimus r-nul Căușeni și a Primarului s. Hagimus, r-nul Căușeni, Anatolie Iepure, care din start, intenționat a acționat ilegal, fără a avea temeiuri de fapt și de drept, la emiterea autorizației de construire nr.60 din 17 decembrie 2015, eliberată contrar prevederilor legale Elenei Belinschi, care nici nu a fost înregistrată la Primăria s. Hagimus, r-nul Căușeni.

Încălcarea obligațiilor și a competenței prevăzute de lege, de către Primăria s. Hagimus r-nul Căușeni și Primarul s. Hagimus, r-nul Căușeni Anatolie Iepure, îi cauzează lui Vasile Crețu un prejudiciu moral care și dă temei pentru răspunderea delictuală.

Vasile Crețu estimează mărimea prejudiciului moral la suma de 3 000 de lei, care este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldovei. Prejudiciul moral este determinat de: sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor comise vădit contrar legislației; suferințe continue din cauza nenumăratelor ilegalități comise în privința sa de către Primăria s. Hagimus r-nul Căușeni și nemijlocit Primarul s. Hagimus, r-nul Căușeni Anatolie Iepure, prin adoptarea/semnarea unor acte ale autorităților locale vădit ilegale și refuzul anulării acestora; anxietate cauzată de incertitudinea creată, inclusiv de către Primăria s. Hagimus r-nul Căușeni și Primarul s. Hagimus, r-nul Căușeni Anatolie Iepure din comportamentul cărora ar reieși că ilegalitățile comise, în viziunea lor, ar fi/sunt o normă de drept, ceea ce nu este admisibil într-un stat de drept și democratic; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor pentru a-și apăra drepturile numai/doar în instanța Curții Europene, suportând astfel cheltuieli materiale suplimentare.

Avocatul Constantin Lazari a solicitat constatarea încălcării dreptului la un recurs efectiv al reclamantului Vasile Crețu din partea Primăriei s. Hagimus r-nul Căușeni și nemijlocit a Primarului s. Hagimus, r-nul Căușeni Anatolie Iepure, care nu a dat un răspuns petiționarului în termenul stabilit de lege; anularea autorizației de construcție nr.60 din 17 decembrie 2015, eliberată Elenei Belinschi contrar prevederilor legale, fiind un act administrativ adoptat vădit ilegal; încasarea din contul pârâților a câte 3000 de lei cu titlu de prejudiciu moral; încasarea din contul Primăriei s. Hagimus r-nul Căușeni și a Primarului

s. Hagimus, r-nul Căușeni Anatolie Iepure în mod solidar, prejudiciul material cauzat și cheltuielile de asistență juridică, conform documentelor prezentate.

Prin hotărârea din 18 martie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Crețu a fost admisă parțial.

S-a anulat autorizația de construcție nr.60 din 17 decembrie 2015 eliberată pe numele Elena Belinschi.

În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 aprilie 2019 Elena Belinschi, a declarat apel împotriva hotărârii din 18 martie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La 16 aprilie 2019 Vasile Crețu și Vasile Crețu reprezentat de avocatul Ion Cișlari au declarat apel împotriva hotărârii din 18 martie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii acțiunii, și în această parte să fie emisă o decizie nouă de admitere a pretenției cu privire la încasarea prejudicialului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de Elena Belinschi a fost declarat inadmisibil.

Prin decizia din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Vasile Crețu și s-a menținut hotărârea din 18 martie 2019 a Judecătorei Căușeni, sediul Central (f.d.215).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că în procesul examinării cauzei reclamantul/apelant nu a făcut dovada demonstrării prejudicierii sale și existenței pretinselor grave efecte ce țin de afecțiune psihică și morală.

Instanța de apel a notat că dosarul nu conține vreun element probatoriu, care să demonstreze pertinent că eliberarea autorizației de construcție beneficiarului Elena Belinschi l-ar fi afectat considerabil moral pe Vasile Crețu.

Astfel, argumentul despre suportarea unui eventual prejudiciu moral pe viitor nu poate constitui temei de admitere a pretenției.

Suma solicitată de reclamant cu titlu de prejudiciu moral este exagerată, iar la caz simpla constatare a încălcării dreptului reclamantului constituie prin sine o satisfacție echitabilă suficientă, în raport cu dreptul încălcat.

Astfel, instanța de apel a considerat întemeiată și legală soluția primei instanțe, prin care a fost respinsă pretenția cu privire la compensarea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată, iar argumentele invocate de partea apelantă în acest sens - nefondate.

Argumentele expuse de Vasile Crețu în cererea de apel sunt lipsite de substanță juridică obiectivă, iar prima instanță reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală și întemeiată, în corespundere cu art. 130 din Codul de procedură civilă.

La 03 ianuarie 2020, Vasile Crețu a declarat recurs împotriva deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu repararea prejudiciului moral în sumă a câte 3000 de lei din contul fiecărui pârât și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece la pronunțarea acestora nu s-a luat în considerare argumentele sale prezentate în susținerea pretențiilor înaintate.

La fel, nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, pe care prima instanță și instanța de apel le consideră ca fiind elucidate.

Prin nesoluționarea justă a pretențiilor sale i-au fost încălcate drepturile constituționale și legale.

La 12 februarie 2020 Elena Belinschi a depus referință asupra cererii de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind neîntemeiat.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 29 noiembrie 2019.

Vasile Crețu a recepționat copia deciziei din 29 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 09 decembrie 2019 (f.d.234).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Vasile Crețu la 03 ianuarie 2020 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Vasile Crețu în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Vasile Crețu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul lui Vasile Crețu cu soluția pronunțată de către prima instanță și instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile depuse nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vasile Crețu.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Vasile Crețu, se declară inadmisibil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan